Чет Дианэ 9-нэ класс 87б

АДЫГЭБЗЭМРЭ ЛИТЕРАТУРЭМКӀЭ ОЛИМПИАДЭ

9 КЛАСС

1. Пычыгъуэ *йэ* къэтпсэлъу, хьэрф *е* щатх псалъэхэр къэвгъуэти, щӀэфтхъэ 6б
Дуней, епэр, чей, махуае, тире, елэн, тыкуэнтет, тебэ.

2. Псалъэ лъабжъэм префикс пыувэныгъэкӀэ къэхъуауэ, щапхъищ тхын:

а)_____________________

б)_____________________ — 0

в)_____________________

3. Антоним, синоним зэхуэхъу псалъэхэр мы адыгэ псалъэжьым къыщокӀуэ:

а) «Мастэ гуапэщи, мастэ гуауэщ»;

б) «Насыпыншэм, махъшэ тесми, хьэ къодзакъэ»;

в) «Ин жыӀэ цӀыкӀу Ӏуатэщ»;

г) «Пэжыр хущхъуэщ, пцӀыр щхъухьщ». 6б

4. НэгъуэщӀыбзэм къыхэкӀа псалъэхэр щӀэтхъэн:

Лъагъуныгъэ нэсым, пэжыгъэкӀэ псыхьам зыри пэлъэщынукъым, жьыбгъэми, уэшхми, уэсми, зэманми яхуэмыпхъэх къуршу, сыт хуэдэ гуауэми бэлыхьми ар пэщӀэтыфынущ. 6б

5. Псалъэухам хэт псалъэ къэс зыщыщ псалъэ лъэпкъыгъуэр гуэтхэн:

Уэсэпсыр __щыи__ *жэщкӀэ* __нареч__ *уэру* __нареч__ *къехыу* __деепр__ *хуежьащи,* __гл__ *иджы* __нареч__ *нартыхум* __имя__ *псынщӀэу* __нареч__ *зреч* __глаг.__. 6б

6. Адыгэбзэ наречиехэм наречие къатокӀ

а) союз-суффикс *-и*-кӀэ;

б) суффикс *-у* /*-уэ*-кӀэ; — 0

в) суффикс *-дэ*-кӀэ;

г) суффикс *-рэ*-кӀэ.

7. Мы псалъэухам хэт псалъэхэр зэкӀэлъызыхь союзкӀэ зэпхакъым:

а) Къуршхэри, мэзхэри, тафэхэри – псори нэщхъейхэт;

б) А жэщым щӀылъэмрэ уафэмрэ щӀэращӀагъэкӀэ зэхьэзэхуэ хуэдэт; 6б

в) Е еша, е мыузыншэ – хъуауэ пфӀощӀыр щхьэх;

г) «Си адэм Хьэжым и шы ӀумпӀэр иубыдаи икӀи кърригъэпсыхащ.

8. Пкъыгъуэ нэхъыщхьитӀри зиӀэ псалъэухам лъабжьэ хуохъу: 6б

а) подлежащэмрэ сказуемэмрэ;

б) прямой дополненэмрэ сказуемэмрэ;

в) определенэмрэ сказуемэмрэ;

г) обстоятельствэхэмрэ сказуемэмрэ.

9. Мы псалъэухам подлежащэ хэткъым:

а) Мусэ Мурат дежкӀэ хуэму маплъэ;

б) Сэри сыджалъэу сетӀысэхащ;

в) ГъуэгунапщӀэм тет зы Ӏуащхьэ цӀыкӀу гуэрым сыдэкӀуеящ;

г) Губгъуэм щыпсэу псэущхьэхэм я макъхэр дэнэкӀи къыщыӀурт.

6б

10. *Лабэрэ Псыжьрэ я тIуащIэм, гъуэгур зэхуэдитI щыхъум деж, къуэшихуэ гуэр щызэпрыдзащ.* Псалъэухам хэт «тIуащIэ» псалъэм и купщIэр гъэбелджылын псы епэхитым я зэхуаду дэлъ, «Псыжь» урысыбзэкIэ зэреджэр тхын Кубань. 6б

11. Псалъэухам нэгъыщэхэр хэгъэувэжын: *Удзхэм пщIанэхэм мазэ лъандэрэ къемышха уэшхым зыхуагъэгусэ щIыкIэу сабэм иуа я тхьэмпэ лалэхэр щIым траубгъуэрт.* —

12. Адыгэ джэгуакIуэхэм щыщу, узыщыгъуэзэхэм я цIэ-унэцIэ тхын:

а) Абазэ Къамботэ
б) Сохьмэнэ Хъылъмыщыкъуэ
в) Вэкъэ Шухьиб
г) Мыщий Бэхъыу
д) Агънокъуэ Лашэ

10б

13. Къызэралъхурэ мы гъэм илъэси-115-рэ ирикъуащ

а) КIыщокъуэ Алим;
б) ЩоджэнцIыкIу Iэдэм;
в) ЩоджэнцIыкIу Алий; (в — circled)
г) ЩоджэнцIыкIу Нурий.

6б

14. *Жынгызмэ и нып фIыцIэжьыр*
Адыгэм жьауэ хуэхъункъым,
Темыр лъашэ къригъэпс дыгъэкIи
Iуащхьэмахуэ уэсыр текIынкъым .

Мы псалъэхэр зытхар Щоджэнцыкlу А.

6б

15. *Уэрэд щевгъэускIэ*
Нэсу пкъырывгъэплъ:
Пшыналъэр бгъунлъэм,
Лъэпкъыр мэукIытэ – псалъэхэр зейр Пащтэ Б.

6б

16. Лироэпическэ жанрым и лIэужьыгъуэу, къызэраIуэтэж сюжет зиIэ усыгъэ IэдакъэщIэкI иным поэмэрэ йоджэ (терминыр дэтхэжын)

6б